

slelle Interesser stode i en passende indbyrdes Ligevægt. Vist er det i alt Fald, at der ved Theatret er opnaaet saare Meget i Retning af Besparelse og i Retning af Flid og Anstrængelse. Hvad gjøre de Herrer nu, hvis de vedtage Uendingsforlaget? Nu gaa de hen og sige til Theatret: „den Spore, du hidtil har havt til ret for Moor at anstrænge dig i din Virksomhed og til at se nøie paa, at ingen Udgift gjøres til Nytte, den tage vi nu fra dig; den Belønning, du fik for god Opførsel, og den Straf, der hjem-søgte dig, naar du ikke passede paa, den have vi; vær saa artig, her lukke vi Statskassen op, behag at tage saameget, som du vil, de Udgifts-poster, som ere normerede paa Budgettet, maa du vel ikke overskride, men med Hensyn til de Indtægter, du faar, kunne vi ikke længer forlange noget Bestemt af dig. Se her, Statskassen staar dig aaben, tag for dig af Retterne.“ Spilken Grund skulde der under en saadan Tilstand være for Theatrets Kunstnere til at vise særdeles Iver til at overanstrengre deres Kræfter og til at paa-tage sig den ene Byrde efter den anden? Spil-ken Spore for dets Funktionærer til at kappes i god Økonomi? De vide jo, at dersom du skulde naae det mærkelige Resultat, at Theatret skulde faae et Overskud, saa er det ikke den Anstalt, som du elsker, og som de have viet alle deres Kræfter, der drager Fordel deraf, men det er Statskassen, og slaar det ikke til, saa har man Statskassen at tage af. Men Statskassen er et Væsen, der staar temmelig fjernt, og for hvilket Individernes Interesse ikke er saa levende, som den burde være. Dersom vi gjøre dette Skridt, tror jeg ikke, det vil kunne undgaaes, at hos Alle ved Theatret fra den Øverste til den Nederste, vil en væsentlig Drivkraft til de gode Bestræbelser, som ere rettede paa at skabe Theatret et selvstændigt Liv og bringe det en Uafhængighed, hvor det ved sine egne Kræfter kan virke for sin aandelige Opgave, bortfalde. Man vil, samtidig med at Statskas-sens Tilskud forøges, bevirke, at Theatrets Præ-stationer daale. Derfor ser jeg i dette Forslag ikke Noget, der kan være tilfredsstillende; tværtimod jeg betragter det som et Forslag, der i alt Væsentligt maa siges at være særdeles uheldigt. Det har en Ubefaling i de Herrer's Dine, som høre til Flertallet, nemlig at de ved dets Vedta-gelse kunne sige „det er det, som vi vilde i Fjor, og det have vi nu opnaaet i Aar.“ Den ærede Minister har nu vel oplyst, at det dog ikke er ganske det samme, som de vilde i Fjor, men det faar være, Formen vil i det Væsentlige blive, og de Herrer ville kunne sige til deres Vælgere: „I Fælledsudvalget i Fjor foreslog vi et specificeret Budget for Theatret, nu staar der paa Finants-loven et specificeret Budget for Theatret, — vi kom, vi saae, vi vandt. Jeg veed ikke, hvor stor en Vægt de Herrer ville tillægge denne Seir, jeg finder, at den kjøbes dyrt; den kjøbes med

en Byrde for Statskassen, den kjøbes med bety-delig Fare for Theatrets Virksomhed, og den kjø-bes med den aldeles uafviselige Udsigt til, at Spørgsmaalet om Theatret vil vende tilbage Aar for Aar paa Finantsloven, og at al den Uro, Forskyrrelse, Uvedbragt og Uenighed, der har knyt-tet sig til dette Spørgsmaal, vil fortsættes, hvor- imod De ved at blive paa den Bet, der allerede er indstaaet, ville — den praktiske Erfaring vid-ner derom — kunne regne paa i Løbet af en ikke meget lang Tid at bringe hele denne Sag ind paa et saadant Spor, at Statens Tilskud mere og mere vil synke, og at Theatret vil komme i den Stilling, som den høitærede Kultusminister udvilkede, nemlig at det, naar man giver det en vir-kelig fri Bygning — og jeg forstaar rigtig- nok dette Udtryk i dets fuldeste Omfang — vil kunne bære sig selv. Dette vilde jeg anse for at være et Resultat, med hvilket Theatret kunde være vel tjent, og som Rigsdagen ligeledes kunde være vel tjent med, og jeg vil derfor for mit Vedkom-mende saa længe som muligt kæmpe mod en For- andring, der vil lede os bort fra det hidtil op-naaede Resultat, og som kun aabner Udsigt til den samme trostesløse Erfaring, som gjorde, at man i 1856 med fuld Bevidsthed om, hvad man paatog sig, valgte den Løsning, der siden har væ-ret betragtet som den givne. Jeg føler mig over-tydet om, at den Tilfredsstillelse, som der paa den ene Side, nemlig hos de Herrer af Flertal-let, maatte kunne optaa ved, at et Forslag, som er udgaaet fra dem, og saa endelig gaar igjennem, og at, paa den anden Side, jeg kan gjerne tilsjøe den lunefulde Moro, som Ministeren kunde have ved at se det samme Folkething, som har gjort sig saa fortræffelig hidtil over Tilskudet paa 60,000 Kr. nu give en Bevilling, der i Virkelighe-den vil blive meget større — jeg tror, at disse to Tilfredsstillelser: baade Flertallets formelle Seir og Ministerens ironiske Morstab, ville være alt for dyrt kjøbt, og at vi derfor hellere skulde negte baade Flertallet og Ministeren denne Tilfreds-stillelse.

Ministeren for Kirke- og Undervis-ningssvæsenet (Fischer): Jeg finder ikke, at det var smukke Motiver, som den ærede Læser underlagde hverken Flertallets eller min Optræden, men jeg skal tilgive det ærede Medlem for mit Vedkommende, at han troede, at jeg kunde have en Tilfredsstillelse af den Art, han omtalte, og gaa hen over dette for at nævne, hvad jeg anser for Sovepunktet i det ærede Medlems Foredrag, nemlig det, om man ikke paa en høit betænkelig og tilsidst meget kostbar Maade vil svække Theater-personalets Interesse for at arbejde paa en økono-misk taget, og da tillige kunstnerisk taget frugtbar Maade, og for ved Siden deraf at arbejde saa sparsonneligt, som Omstændighederne kunne tillade, idet man navnlig kommer til at tabe den Spore,